

4. Беренда Н.І., Аудит: теорія і практика. Навчальний посібник для ВНЗ (рек. МОН України)./ Н.І Беренда, Л.М. Чернелевский. – К.: Хай-Тек Пресс, 2008. – 560 с.
5. Буратинський В. Основні завдання обліку і аудиту експортно-імпорتنих операцій/ В. Буратинський // Наукові записки.-Чортків.-2002. Вип..2 Україна в умовах ринкової трансформації економіки і сучасних форм господарювання.- С.89-91.

*Бондар Т.М., магістрант ТНЕУ,
науковий керівник: к.е.н., доцент Кулик Р.Р.*

ОРГАНІЗАЦІЯ АВТОМАТИЗОВАНОГО ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

На сучасному етапі розвитку економіки виникає потреба нових шляхів організації обліку готової продукції та її реалізації, одним із яких є використання комп'ютерних технологій, які полегшують обробку інформації і дають можливість отримати більший обсяг інформації.

Основними завданнями автоматизованого обліку готової продукції та її реалізації є:

- документування руху готової продукції;
- отримання даних про надходження готової продукції з виробництва;
- визначення залишків запасів готової продукції;
- складання відомості з відвантаження й реалізації продукції;
- визначення фінансових результатів від реалізації продукції, робіт і послуг.

Крім таких стандартних даних при автоматизованому обліку можна отримати дані про ринки збуту, рентабельність видів продукції, маркетингові та збутові витрати тощо.

Нагромаджені в автоматизованій системі дані уможливають аналіз показників (навіть оперативних) з обліку готової продукції, її відвантаження та реалізації в розрізі аналітичної інформації, що є важливим для вирішення завдань управлінського обліку.

Автоматизація задач із реалізації продукції одночасно дає можливість контролювати надходження від покупців платежів за відвантаженою їм продукцією; визначення податку на додану вартість для сплати в бюджет; розподіл позавиробничих витрат, пов'язаних зі збутом продукції; формування облікових записів із відображення реалізації продукції. У ній зацікавлені як відділ маркетингу, так і керівництво підприємства.

На практиці автоматизований облік готової продукції та її реалізації здійснюється за допомогою різних комп'ютерних програм. Їх застосування визначається видом діяльності та розміром підприємства, його органі-

заційною структурою, документообігом тощо. У вирішенні завдань обліку готової продукції та її реалізації беруть участь такі основні ділянки інформаційного обміну (рис. 1), які можуть автоматизувати обробку своїх даних автономними програмними продуктами (самостійними модулями).

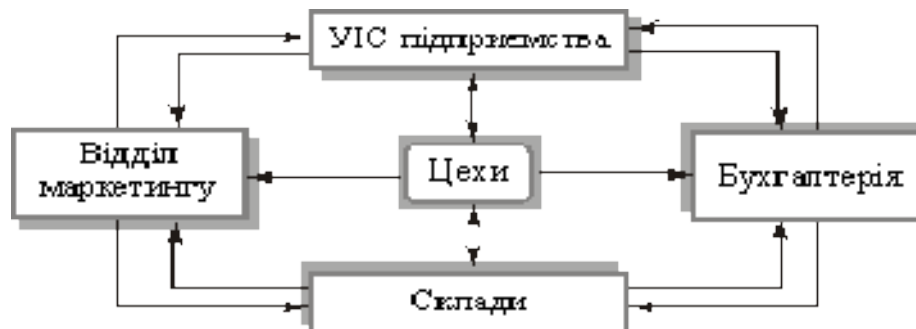

Рис. 1. Потoki інформації про готову продукцію, її відвантаження та реалізацію

Зустрічається використання таких програмних рішень, що забезпечують облік готової продукції, її відвантаження й реалізацію у відділі маркетингу (комерційному відділі) та в бухгалтерії.

Програмний модуль відділу маркетингу забезпечує облік надходження на склад і відвантаження зі складу готової продукції та дає можливість отримати інформацію про її наявність на складі, про виконання договорів, про випуску рахунків-фактур. Він виконує такі функції, як організація та ведення картотеки складського обліку, відвантаження готової продукції, реклаमाцій, виконання договорів, друк реєстрів та сервіс.

Модуль «Відвантаження та реалізації» може функціонувати автономно або в комплексі з іншими. Для нього вхідна інформація формується на місці виникнення у відділі маркетингу та передається в бухгалтерію в електронному вигляді. На її основі виписуються рахунки-фактури, що також можуть бути сформовані шляхом введення відповідної інформації з клавіатури.

В умовах функціонування корпоративних інформаційних систем для обліку готової продукції, її відвантаження й реалізації можуть пропонуватися різні рівні програмних рішень, що забезпечують розв'язання цих задач у регламентному режимі та режимі запиту, отримання результатної інформації відповідно в повному обсязі у вигляді машинограм чи у вигляді її окремих фрагментів на дисплеї або машинограмі [3].

Автоматизація складського обліку дозволяє отримати:

- дані аналітичного обліку залишків готової продукції та її надходження на склад у натуральному й вартісному виразі;
- дані про випуск готової продукції для прийняття управлінських рішень;
- дані про фактичну собівартість готової продукції.

Ці завдання можуть розв'язуватися завдяки використанню окремого модуля або входити до складу програмного комплексу з обліку готової продукції та її реалізації.

На складі головне меню програми може передбачати такі функції (рис. 2):

Рис. 2. Програмний модуль з обліку готової продукції на складі [3]

Початком роботи з системою є формування нормативно-довідкової інформації у вигляді довідників: номенклатури контрагентів; договорів на постачання готової продукції; користувачів; торгових націнок тощо. Під час вибору конкретного довідника система показує його структуру [2].

Відвантаження готової продукції зі складу супроводжується формуванням і випискою рахунку-накладної на відпуск готової продукції, який разом із відповідною нормативно-довідковою інформацією є основою для складання та друкування платіжної вимоги-доручення. Рахунки-накладні автоматично заносяться у Книгу реєстрації рахунків-накладних, у якій вказується, коли було відвантажено продукцію та зроблено оплату.

Функція «Ведення інформаційної бази» передбачає копіювання інформації для архівного збереження, відновлення, перезапису в інші модулі фінансового обліку.

Функція «Вихідна інформація» передбачає формування «Відомості руху готової продукції на складі в номенклатурному розрізі»; «Відомості аналітичного обліку»; «Відомості аналізу відвантаження готової продукції» [3].

Інформаційна база цієї ділянки обліку передбачає використання такої основної нормативно-довідкової інформації:

- довідник номенклатура-цінник готової продукції (група готової продукції, номенклатурний номер, марка, найменування готової продукції, одиниця виміру, ціна за одиницю виміру в національній грошовій одиниці і в іноземних валютах, синтетичний рахунок);
- довідник зовнішніх організацій (код зовнішньої організації, найменування організації, адреса й банківські реквізити організації);
- довідник текстових постійних (текст, код постійних даних);
- довідник договорів постачання готової продукції (код фонду утримувача, код покупця, номенклатурний номер, найменування, план постачань продукції по місяцях (кількість), сума планових платежів, передбачених договором);
- довідник користувачів (код користувача, найменування підприємства, адреса та банківські реквізити підприємства);
- довідник торгових націнок (код готової продукції, відсоток чи сума націнок);
- довідник плану випуску продукції (структурний підрозділ, здавач готової продукції, номенклатурний номер, план випуску продукції по місяцях (кількість), плановий відсоток рентабельності);
- довідник рахунків бухгалтерського обліку (код підприємства, рахунок, субрахунок, код аналітичного обліку, його найменування);
- довідник статей обліку (код статті, її найменування).

Виконання облікових робіт починається з формування науково-дослідної інформації та заповнення вхідної інформації, представленої такими документами:

- рахунок-накладна;
- платіжна вимога-доручення;
- картка обліку готової продукції;
- квитанція про відвантаження готової продукції;
- книга реєстрації рахунків-накладних.

У результаті автоматизованої обробки даних отримують таку вихідну інформацію:

- відомість руху готової продукції на складі в номенклатурному розрізі;
- відомість аналітичного обліку;
- відомість аналізу відвантаження готової продукції;
- відомість відвантаження, відпуску й реалізації готової продукції;
- відомість визначення результатів від реалізації готової продукції.
- моделі рентабельності продукції [3].

Використовуючи дану інформаційну базу, бухгалтер (керівник підприємства) отримує можливість прийняти оптимальне управлінське рішення, яке дасть можливість у найкоротший термін переорієнтувати виробництво на випуск рентабельної продукції.

Список використаної літератури:

1. Організація бухгалтерського обліку: [Підруч. для студ. спец. "Облік і аудит" вищ. навч. закл.] / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. – [3-тє вид., доп. і перероб.]. – Житомир: ПП "Рута", 2002. – 592 с.
2. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16.07.1999 р., №996-XIV. З наступними змінами і доповненнями.
3. Терещенко Л.О. Навч. посіб. "Інформаційні системи і технології в обліку" / Л.О. Терещенко, І.І. Матієнко-Зубенко. – К.: КНЕУ, 2004. – 187 с.
4. Семанюк В.З., Шпак В.Б. Інформаційні системи управління і контролінг // Перспективи розвитку контролінгу як науки: теорія та практика: Збірник матеріалів науково-практичної конференції кафедри обліку і контролінгу в промисловості – Тернопіль:ТНЕУ.– 2008 – С. 106-111.

*Бончик О.М., магістрант ТНЕУ,
науковий керівник: к.е.н., доцент Данилюк І.В.*

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ВИТРАТ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Облік на підприємствах харчової галузі можна охарактеризувати як систему, оскільки він має ознаки, властиві системі – наявність зв'язків (в тому числі зворотних), поділ на частини, наявність структури (упорядкованих елементів), цілеспрямованість, збереження певної стійкості в заданих межах під впливом зовнішніх факторів та багатоаспектність.

Фінансовий облік на підприємствах харчової промисловості будується за аналогією з іншими видами діяльності. Так, облік в харчовій промисловості складається з трьох рівнів. Перший рівень – методичний, другий – технічний (форми обліку), третій – організаційний.

Для кожного етапу розвитку суспільства характерна своя система обліку і, в міру ускладнення функціонування суспільства, ускладнюється облік, з'являються нові його підсистеми. В Україні з прийняттям нової методологічної бази обліку, переходом на міжнародні стандарти, а також постійні зміни, що відбуваються у всіх сферах економічного життя, в тому числі й в харчовій промисловості, посилилась роль фінансового обліку як окремої системи в умовах фінансової діяльності підприємств харчової промисловості.

Фінансовий облік як система, представляє собою сукупність елементів певного змісту і форми, які пов'язані між собою та об'єднані регулярною взаємодією. Це система інформації про стан та рух ресурсів підпри-